

Sotsiaalminister

Sotsiaalministeerium

Apteegi juhataja tööaeg ja asendamine

12. märts 2026

Lugupeetud proua minister

Alates 1. aprillist 2026 hakkab kehtima määruse nr 24 „Apteegiteenuse osutamise tingimused ja kord“ muudatus, mis sätestab, et kui apteegi juhataja töötab enam kui 4000 elanikuga linnas asutusüksusena tegutsevas üldapteegis osalise koormusega, peab tema asendajaks olema määratud proviisor. Juhataja või tema asendaja peavad apteegi lahtioleku aegadel olema apteekritele kättesaadavad.

Oleme korduvalt, seal hulgas ka juba määruse eelnõule, andnud tagasisidet, et Eesti Proviisorapteekide Liit ei pea sellist sätet mõistlikuks ning teostatavaks.

Ravimiamet on oma infokirjas välja toonud, et apteegi pädeva isiku (apteegi juhataja) ülesanne on juhtida, kontrollida ja koordineerida apteegi igapäevast tegevust, et seeläbi tagada apteegiteenuse kõrge kvaliteet, ohutus ja rahvatervise kaitse. Oleme selle põhimõttega väga nõus. Apteegi töö on väga reguleeritud, määrustega on sätestatud väga detailselt tööjuhendite loetelu, vastutuste määramine, kuidas peavad kaubad olema apteegis välja panud jne. Kõige selle eest vastutab apteegi juhataja ning kõik apteegi töötajad peavad oma allkirjaga kinnitama, et nad on tutvunud nende reeglitega ja ka töötavad vastavalt. Seega on olemas süsteem, mis tagab kvaliteedi. Juhataja roll on korraldada apteegis töö nii, et patsiendid saaksid parima apteegiteenuse ja apteek toimetaks vastavalt ette antud reeglitele. Kui apteegi pädev isik on proviisor ja töö on hästi korraldatud, siis näitab meie liikmete kogemus, et samuti erialase haridusega farmatseut, saab juhataja ajutise asendamisega väga hästi hakkama.

Oleme palunud Ravimiametil kui meie valdkonna järelevalve asutusel välja tuua andmed, miks selline muudatus on vajalik ning kas on alust väitel, et apteegid, kus juhataja asetäitjaks on farmatseut, pakuvad vähem kvaliteetset apteegiteenust. Ravimiamet on väitnud, et selliseid andmeid nad välja tuua ei saa. Seega ei ole meile edastatud Ravimiameti ülevaatliku kokkuvõtet või riigi uuringuid või statistikat, et just nendes apteekides, kus juhatajat asendab farmatseut, on probleeme apteegiteenuse kvaliteediga ja proviisorist juhataja asetäitja tagaks patsientide parema teenindamise. EPAL liikmetele

on arusaamatu, kuidas sellise sätte rakendamine aitaks tõsta apteegiteenuse kvaliteeti, kui isegi puudub selgelt tuvastatud probleem.

Tööturu trendid näitavad, et töötamine osalise koormusega on järjest enam levinud. Järjest enam inimesi soovib jätta töö kõrvalt aega ka pere ja hobide jaoks. See on rahvusvaheline trend, mitte Eesti eripära. Apteegis on sama olukord. Ühelt poolt noored naised, eriti emad, ei soovi töötada täiskohaga vaid eelistavad töötamist väiksema koormusega, et jääks aega ka perele ja hobidele. Eesti apteeker on enamasti just naine. Teiselt poolt eakamad inimesed sooviksid endiselt töötada, kuid ei jaks seda teha täiskoormusel. Nende panus apteegiteenuse pakkumisel on samuti väga oluline, apteekrite keskmine vanus Eestis on üle 50 eluaasta. Siia juurde lisanduvad veel ka juhud, kus on vajalik hoolitseda oma lähedaste eest, kui nad ise enam hakkama ei saa. Eakate eest hoolitsevad meil ju ka pigem naised.

On väga tavapärane, et proviisor, kes oma isikuomadustelt sobib juhatajaks, soovib töötada osakoormusega. Seega kõikide nende proviisorite puhul, tuleks siis leida apteegist veel teine erialatöötaja, kes soovib samuti võtta juhataja vastutuse ning peab seejuures olema ka proviisor. See on mõnel puhul võimatu või väga keeruline ülesanne.

Vaatame peale numbritele:

Eesti on 474 üldapteeki, keskmisel töötab apteegis 2-5 erialatöötajat. Erialatöötajad jaotuvad proviisoriteks ja farmatseutideks, nende vahetegur on enam vähem pooleks – 2025. aastal töötas Raviameti andmetel apteekides 890 proviisorit ja 848 farmatseuti. Kirjas on siis inimesed, mitte ametikohad, st siin on kirjas ka osalise ajaga töötajad. Sama statistika alusel töötavad apteekrid keskmiselt 0,8 koormusega. Juba praegu on Eestis apteekreid puudu, eriti proviisoreid. OSKA raport ütleb, et lähiaastatel on puudu enam kui 100 erialatöötajat! Keerulisem on olukord väiksemates kohtades. Vaadates ülikoolide poole, siis farmatseute lõpetab aastas nii 40 ringis. Proviisoreid aga oluliselt vähem. Sel aastal on 4 kursusel 9 üliõpilast! Tavapäraselt võetakse vastu üle 40 tudengi, kuid lõpetavad vaid pooled või isegi vähem. Kõik neist ei tule aga apteeki, sest proviisoreid vajatakse ju ka mujal farmaatsia sektoris. Seega ei ole realistlik 1. aprillil jõustuvat muudatust täita. Ütlesime seda ka määruse vastuvõtmisel ajal.

Meie jaoks on arusaamatu, et riik karmistab nõudeid pädeva isiku ja tema asendaja suhtes, samas on just riik viimasel ajal välja toonud, et ravimite kättesaadavus Eestis ei ole piisav, vaja oleks teenust laiendada. Tänane statistika näitab, et Eestis on 2890 elaniku kohta 1 apteek, see on mõnevõrra enam kui Euroopas keskmiselt (EL keskmine on üks apteek 4000 elaniku kohta). Meile tundub, et meie apteegivõrgustik on päris hästi Eesti vajadusi kattev. Samas on arutelude ja eelnõude tasandil ministeeriumites laual mugavusteenustena iseteenindusapteegi ja Bolt/Wolt kullerteenuste laiendamine ravimite tarneteks. Seega ei ole ju siis mõistlik juba olemasolevaid apteeke proviisorite

puudusel sulgema hakata, kui riigi huvi on hoopis teenuse kättesaadavust laiendada. Ka nende välja pakutud lahenduste puhul on ju vaja veel lisaks erialatöötajaid.

Esmatasandi toimepidevuse tagamisel on apteekidel oluline koht, määratud on esimesed ETO apteegid. Enam kui 50 apteeki asuvad kriisipoodides, mis lisaks toidule peaksid kriisiolukordades pakkuma ka ravimeid. Apteegi roll esmatasandil on oluline ja vajalik ning loodame, et riigi eesmärk ei ole sundida ebamõistlike nõuete kehtestamisega apteekke sulgema.

EPAL teeb ettepaneku määruse 24 muudatus edasi lükata või tühistada. Vajalik on valdkonna põhine analüüs ja arutelu, kuhu suunda apteegiteenus peaks liikuma ja milliseid on probleemkohad, mis vajavad lahendamist. Juhul kui muudatus edasi lükatakse, on vajalik hinnata, kas ja milliste vahenditega on võimalik proviisorite järelkasvu suurendada. Kindlasti on vaja arutellu kaasata ka kõrgkoolid.

Oleme sel teemal valmis kaasa mõtlema ja arutama.

Tervitades,

Ly Rootslane

Eesti Proviisorapteekide Liidu juht

Koopia: Ravimiamet